

RECLAME CODE COMMISSIE

Beslissing van de Reclame Code Commissie

In de zaak van : H.L.A. van der Wal, wonende te Bunde, klager,
tegen : Vereniging Federatie Nederlandse Vakbeweging (verder: FNV),
gevestigd te Amsterdam, adverteerder.

De procedure

Klager heeft op 13 maart 2012 door middel van het online klachtenformulier bezwaar gemaakt tegen de hierna te noemen reclame-uiting van adverteerder.

De klacht is in behandeling genomen op 14 maart 2012, waarbij de voorzitter van de Reclame Code Commissie, gebruik makend van de in artikel 8 lid 1 van het Reglement betreffende de werkwijze van de Reclame Code Commissie en het College van Beroep neergelegde bevoegdheid, heeft bepaald dat de zaak met spoed op een vergadering wordt behandeld.

Namens de FNV heeft mevrouw mr. E.H. Hoogenraad, advocaat, tegen de klacht verweer gevoerd bij brief van 22 maart 2012.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld in haar vergadering van 29 maart 2012.

Klager maakte geen gebruik van de mogelijkheid tot het geven van een mondelinge toelichting. De FNV werd vertegenwoordigd door onder anderen L. Hartevelde en M. Heijliger, bijgestaan door mr. Hoogenraad voornoemd en mr. D. van Eek.

De bestreden reclame-uiting

Het betreft een televisiecommercial van de FNV. In de commercial zijn drie mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking in hun verschillende werksituaties te zien die respectievelijk zeggen: "Door de bezuinigingen kunnen mensen zoals ik straks niet meer werken" en "Ik kom nu al bijna niet rond, hoe moet dat straks?" en "Ik zit binnenkort thuis. Dat is toch vreselijk."

De voice-over zegt vervolgens: "Het kabinet wil massaal banen schrappen bij sociale werkplaatsen. Jonggehandicapten financieel uitkleden. En uitkeringen fors verlagen. Voor honderdduizenden kwetsbare mensen een hard gelag. Steun ons. Teken de petitie op laatzenietvallen.nl."

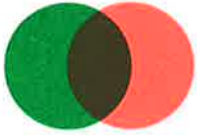
Tussen de fragmenten door zijn beelden gemonteerd van premier Rutte en enkele kabinetsleden die (luid) lachen tijdens een debat in de Tweede Kamer.

De klacht

In de televisiecommercial wordt geïnsinueerd dat de minister-president lacht om de gevolgen van de bezuinigingen van het kabinet voor gehandicapten, met als doel de minister-president zwart te maken. Klager vindt de commercial "een schandalige vorm van karaktermoord".

Het verweer

Het verweer wordt als volgt samengevat.

De televisiecommercial is onderdeel van de politieke campagne van de FNV waarin het publiek wordt opgeroepen om de FNV te steunen in haar acties ten behoeve van mensen met een arbeidsbeperking tegen de gevolgen van het huidige bezuinigingsbeleid van het kabinet. De commercial bevat een politieke boodschap, waarbij een groot contrast wordt getoond tussen de in de voice-over genoemde moeilijke situatie van de door het kabinetsbeleid gedupeerde personen en de lachende politieke bestuurders. Voor de kijker is duidelijk dat de beelden van de lachende premier en overige kabinetsleden zijn gemonteerd en dat niet werkelijk wordt gelachen om het feit dat bezuinigingen moeten plaatsvinden. Evenmin zal men in redelijkheid denken dat kabinetsleden geen medemenselijk gevoel hebben. De FNV maakt hiermee ook een woordspeling: hard gelach van de premier enerzijds versus hard gelag voor de kwetsbare doelgroep anderzijds. De volgens het FNV ernstige situatie rechtvaardigt de indringende politieke boodschap van de commercial. De politici zijn duidelijk in hun functie afgebeeld, als onderdeel van de regering, waarbij hun beleid aan de kaak wordt gesteld en niet de privé persoon Rutte.

Gegeven deze omstandigheden, en gelet op de noodzakelijke terughoudende toetsing door de Commissie bij de vraag of een uiting in strijd is met de goede smaak en/of het fatsoen, is de FNV van mening dat de klacht moet worden afgewezen.

De mondelinge behandeling

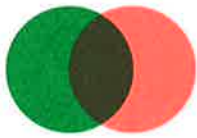
Mr. Hoogenraad heeft aan de hand van een pleitnota het standpunt van de FNV gehandhaafd en nader toegelicht.

Het oordeel van de Commissie

Bij de beantwoording van de vraag of een reclame-uiting in strijd is met de goede smaak en het fatsoen in de zin van artikel 2 van de Nederlandse Reclame Code (NRC), zoals klager kennelijk met zijn klacht bedoelt, stelt de Commissie zich terughoudend op. In een dergelijk geval dient immers te worden getoetst aan subjectieve normen waarbij, anders dan bij objectieve normen, de persoonlijke waardering een belangrijke rol speelt, die van persoon tot persoon kan verschillen. Bij toetsing van een uiting aan subjectieve normen beoordeelt de Commissie of volgens huidige maatschappelijke opvattingen de grenzen van het toelaatbare zijn overschreden. Daarbij kunnen verschillende factoren een rol spelen, zoals bijvoorbeeld de boodschap van de uiting, het daarmee beoogde doel en de wijze waarop dit in de uiting is uitgewerkt.

In de onderhavige televisiecommercial vestigt de FNV de aandacht op de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen van de regering die mensen met een arbeidsbeperking treffen en wordt een oproep gedaan om een petitie hiertegen te ondertekenen. De uiting betreft derhalve een onderwerp met een politieke lading. Door het publiek zal dit, zowel gelet op de inhoud van de uiting als de adverteerder, worden onderkend. Bij de beoordeling van een uiting met een politiek onderwerp, waarover – uit de aard der zaak – de meningen sterk (kunnen) verschillen, stelt de Commissie zich niet alleen terughoudend op vanwege het onmiskenbaar subjectieve karakter daarvan, maar ook vanwege de in de Grondwet verankerde vrijheid van meningsuiting. Voorts is van belang dat in een uiting met een politieke lading de meningen doorgaans overdreven worden weergegeven.

In de onderhavige uiting worden de tegenstellingen geïllustreerd door de beelden van personen met een handicap die vertellen dat zij zich zorgen maken over hun toekomstige situatie in verband met de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen af te wisselen met beelden van een lachende premier Rutte en enkele andere kabinetsleden. Bovendien wordt het gelach van de premier afgezet tegen het 'hard gelag' voor degenen die getroffen worden door de

maatregelen.

Nu duidelijk sprake is van gemonteerde beelden van de premier en kabinetsleden in functie, en voor het gemiddelde publiek voldoende duidelijk is dat de politici niet daadwerkelijk luid lachen om de maatregelen waarop de televisiespot betrekking heeft, acht de Commissie de wijze waarop de FNV - gebruik makend van het recht op vrije meningsuiting - aandacht vraagt voor een in haar ogen ernstige politieke situatie niet zodanig dat de grens van het toelaatbare is overschreden.

De Commissie heeft er overigens begrip voor dat niet iedereen de uiting zal waarderen. Dit kan echter niet tot een andere beslissing leiden.

Gelet op het vorenstaande wordt als volgt beslist.

De beslissing

De Commissie wijst de klacht af.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag.

Het beroepschrift dient, nu sprake is van een spoedeisende zaak, binnen **7 dagen** na dagtekening van deze uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam.

Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam.

De voorzitter

Mr. D.H. Beukenhorst

De secretaris

Mr. S.L. Brons

Gewezen door mr. D.H. Beukenhorst, voorzitter, en A. Dorenbos, M. van der Meij, P.R. van Thienen en H.W. Zuur, leden.

Amsterdam, 30 maart 2012